

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Warszawa, 27-03-2020 r.

Adam Bodnar

KMP.071.4.2020.PK

Pan
Łukasz Szumowski
Minister Zdrowia

ul. Miodowa 15
00-952 Warszawa

Szanowny Panie Ministrze

w związku z wykonywaną od 2008 r. przez Rzecznika Praw Obywatelskich funkcją Krajowego Mechanizmu Prewencji Tortur, jego przedstawiciele prowadzą systematyczne wizytacje miejsc detencji w rozumieniu art. 4 Protokołu fakultatywnego do Konwencji Organizacji Narodów Zjednoczonych *w sprawie zakazu stosowania tortur oraz innego okrutnego, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania* (Dz. U. z 2007 r. Nr 30, poz. 192; dalej Protokół). Zgodnie z definicją zawartą w Protokole, za miejsce detencji uznaje się jakiegokolwiek miejsce pozostające pod jurysdykcją i kontrolą państwa, *gdzie przebywają lub mogą przebywać osoby pozbawione wolności na podstawie polecenia organu władzy publicznej bądź za jego namową, zgodą lub przyzwoleniem*.

Do takich miejsc zaliczają się bez wątpienia funkcjonujące obecnie i tworzone miejsca kwarantanny zbiorowej.

Jednym z nich jest Akademię Wojskową nr 3 Wojskowej Akademii Technicznej w Warszawie, który od dnia 22 marca br. został przekształcony w miejsce zbiorowej kwarantanny, w związku z podejrzeniem zakażenia koronawirusem u jednej ze studentek. Zgodnie z informacjami przekazanymi w tej sprawie przez Rzeczniczkę Prasową WAT,

kwarantanną w tym obiekcie objętych jest 365 żołnierzy. Decyzję o jej zastosowaniu wydał Wojskowy Inspektorat Sanitarny w Modlinie.

Mój niepokój budzi jednakże fakt, że pomimo wydania decyzji dotyczącej stosowania kwarantanny na terenie Akademika WAT, władze uczelni odpowiedzialne za jej przestrzeganie nie otrzymały żadnych stosownych zaleceń dotyczących chociażby standardów przygotowania obiektu na potrzeby określone w decyzji Inspektoratu, czy też procedur związanych z jej przebiegiem.

Doniesienia medialne wskazują także na inne przykłady tworzonych z dnia na dzień miejsc kwarantanny zbiorowej. W prywatnym Domu Akademickim *Polonez* w Poznaniu od dnia 19 marca zostało *de facto* pozbawionych wolności 200 studentów, w związku z wykryciem zakażenia wirusem COVID-19 u jednego z nich. Jak donosiły lokalne media¹ studenci otrzymali propozycję korzystania z dziennego wyżywienia, pokrywanego z własnych środków, którego koszt dla wielu z nich był zbyt wysoki. Tylko dzięki wsparciu okolicznych firm gastronomicznych możliwe było zagwarantowanie bezpłatnych posiłków dla osób w kwarantannie. W miejscu kwarantanny zbiorowej znajdującej się w budynku przy ul. Żytniej we Włocławku, osoby poddane izolacji przebywają w pokojach, które nie są zamykane na klucz, a do ich dyspozycji oddano wspólne łazienki znajdujące się na korytarzach². Podobnie wygląda sytuacja np. w Internacie Specjalnego Ośrodka Szkolno - Wychowawczego we Włodawie, gdzie poza kwestią wspólnych łazienek, zgłaszany jest także problem wywozu śmieci stanowiących odpady wysokiego ryzyka³. Z kolei w Ośrodku dla osób w kwarantannie w Starej Dąbrowie, poszczególne pokoje wyposażono w łóżka piętrowe⁴.

Nie tylko samo przygotowanie miejsc kwarantanny zbiorowej budzi mój niepokój. Jest on także powodowany brakiem należytej, jednoznacznej informacji związanej z tworzeniem takich miejsc, adresowanej do władarzy poszczególnych miast. Prezes Zarządu Związku Powiatów Polskich w wystąpieniu z dnia 24 marca br. skierowanym do Premiera,

¹ Głos Wielkopolski <https://gloswielkopolski.pl/koronawirus-w-poznaniu-studenci-na-kwarantannie-w-polonezie-zaproponowano-im-jedzenie-za-43-zl-dziennie-dla-studenta-to-za-duzo/ar/c1-14869635>

² Portal Nasze miasto.pl <https://wloclawek.naszemiasto.pl/tak-wyglada-w-srodku-budynek-do-zbiorowej-kwarantanny-przy/ar/c14-7612545>

³ Wyborcza.pl Lublin <https://lublin.wyborcza.pl/lublin/7,48724,25794859,zycie-jak-w-internacie-powiaty-szykuja-osrodki-zbiorowej-kwarantanny.html>

⁴ Wyborcza.pl Warszawa <https://warszawa.wyborcza.pl/warszawa/7,54420,25814921,pietrowe-lozka-piec-osob-w-pokoju-i-jeden-plyn-do-denzyfekcji.html>

zaapelował o zwrócenie uwagi na dość powszechne próby przerwania przez wojewodów na poszczególne powiaty obowiązku tworzenia miejsc kwarantanny. Zgodnie z art. 33 ust. 5 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. w sprawie zapobiegania oraz zwalczania chorób zakaźnych u ludzi (tekst jedn.: Dz.U. z 2019 r., poz. 1239), taki obowiązek spoczywa na wojewodach, a starostwa powiatowe mają wskazywać jedynie istniejące na ich terenie obiekty, które mogłyby zostać wykorzystane w takim celu⁵.

Okresowe funkcjonowanie miejsc kwarantanny zbiorowej tworzonych w celu eliminowania zagrożeń związanych z rozprzestrzenieniem się koronawirusa, nie pozbawia ich przymiotu miejsc detencji. Jako takie, powinny one gwarantować minimalne standardy związane zarówno z warunkami pobytu oraz prawami osób w nich przebywających. Te minimalne wymogi określone zostały zarówno w przepisach krajowych jak i w międzynarodowych. Ich realizacja podlega każdorazowej weryfikacji przez pracowników Krajowego Mechanizmu Prewencji Tortur w trakcie wizytacji prewencyjnych miejsc pozbawienia wolności. Z uwagi na stan epidemii, taki sposób monitorowania sytuacji osób w miejscach detencji, został obecnie zawieszony. Nie oznacza to wszakże, że obowiązki wynikające z pełnienia przeze mnie funkcji KMPT, nie są realizowane.

Dlatego też, kierując się potrzebą ochrony osób przebywających w miejscach kwarantanny zbiorowej, które w czasie jej trwania są *de facto* pozbawione wolności, zwracam się do Pana Ministra z prośbą o przesłanie listy działających placówek kwarantanny zbiorowej wraz z danymi teleadresowymi tych miejsc oraz osób odpowiedzialnych za ich bieżące funkcjonowanie. Proszę także o przekazanie takich informacji w odniesieniu do miejsc przeznaczonych na kwarantannę, które są obecnie przygotowywane na ten cel.

Będę wdzięczny za potraktowanie mojej prośby jako pilnej.

Z poważaniem

Adam Bodnar

Rzecznik Praw Obywatelskich

/-podpisano elektronicznie/

⁵ Pełna treść wystąpienia:

<https://zpp.pl/storage/files/2020-03//c6b7930c941777598fc11ace25eeeba39425.pdf>